

3- Nass-ı Kur'an'la şühedanın, ehl-i kuburun fevkinde bir tabaka-i hayatları vardır.

“Dördüncü Tabaka-i Hayat: Şüheda hayatıdır.”

Bu cümle, hayatın beş mertebesinde dördüncüsünün şehitlere ait olduğunu bildirir. Şüheda, Allah yolunda canlarını feda eden, savaşırken veya hak yolunda iken öldürülen müminlerdir. Onların hayatı, diğer ölülerden farklı bir mertebede cereyan eder.

“Nass-ı Kur'an'la şühedanın, ehl-i kuburun fevkinde bir tabaka-i hayatları vardır.”

Kur'an-ı Kerim'in açık nassıyla sabittir ki şehitler, kabir ehli yani normal ölülerden daha üstün bir hayat mertebesine sahiptirler.

وَلَا تَحْسَبَنَّ الَّذِينَ قُتِلُوا فِي سَبِيلِ اللَّهِ أَمْواتًا ۚ بَلْ أَحْيَاءُ عِنْدَ رَبِّهِمْ
يُرْزَقُونَ ۚ

**“Sakın Allah yolunda öldürülenleri ölü sanmayın. Bilakis onlar diridirler,
Rableri katında rızıklandırılırlar” Âl-i İmrân Suresi: 169**

İşte bu ayet, dördüncü tabaka hayatın temel dayanağıdır.

“Evet şüheda, hayat-ı dünyevîlerini tarîk-ı hakta feda ettikleri için Cenab-ı Hak kemal-i kereminden onlara hayat-ı dünyeviye benzer fakat kedersiz, zahmetsiz bir hayatı âlem-i berzahta onlara ihsan eder.”

Şehitler, dünyadaki hayatlarını hak yolunda, Allah'ın rızasını kazanmak ve dinin yücelmesi için feda etmişlerdir. Onlar, canlarını Allah yolunda vererek dünya hayatını terk etmişlerdir. Bu fedakârlık, onların Allah katındaki derecelerinin yükselmesine vesile olmuştur.

Allah Teâlâ, sonsuz kerem sahibidir. Yani O, çok cömert ve lütufkârdır. Şehitlerin bu fedakârlığına karşılık olarak, onlara kulluk borcu olarak değil, tamamen kendi keremi ve lütfuyla bir mükâfat vermektedir. Bu, O'nun bağışlayıcılığının ve ikramının bir eseridir.

Allah, şehitlere dünyadaki hayata benzeyen ama ondan farklı olan bir hayat bahşeder. Bu hayat, dünya hayatı gibi yeme, içme, oturma, kalkma, konuşma, görme, duyma gibi özellikleri taşır. Ancak dünya hayatından farklı olarak, bu hayatta hiçbir keder, üzüntü, sıkıntı ve yorgunluk yoktur. Dünyada insanın başına gelen hastalık, yokluk, ayrılık, korku gibi olumsuzlukların hiçbiri bu hayatta bulunmaz.

“Onlar kendilerini ölmüş bilmiyorlar yalnız kendilerinin daha iyi bir âleme gittiklerini biliyorlar, kemal-i saadetle mütelezziz oluyorlar, ölümdaki firak acılığını hissetmiyorlar.”

Şehitlerin bu hayatının en önemli özelliklerinden biri, onların kendilerini ölü olarak görmemeleridir. Onlar, sadece daha güzel, daha üstün bir âleme geçtiklerinin bilincindedirler. Bu bilinçle tam bir mutluluk ve saadet içinde lezzet alırlar. Ölümün getirdiği ayrılık acısını hiç hissetmezler.

İçinde buldukları yeni âlemin, dünyadan çok daha mükemmel olduğunun şuurundadırlar. Bu bilinç, onların hiçbir pişmanlık veya üzüntü duymamalarının temel sebebidir.

Bir insan öldüğünde, geride bıraktığı sevdiğilerine, ailesine, dostlarına bir daha kavuşamayacağını düşünerek derin bir ayrılık acısı (firak acısı) duyar. Ancak şehitler bu acıyı hiç hissetmezler. Çünkü onlar, ölümlerini bir ayrılık olarak görmezler. Ayrıca, sevdiğilerine ahirette tekrar kavuşacaklarını bildikleri için, ayrılık acısı onların kalbinde yer bulmaz. Bu sebeple onlar, tam bir huzur ve sükûnet içindedirler.

“Ehl-i kuburun çendan ruhları bâkidir fakat kendilerini ölmüş biliyorlar. Berzahta aldıkları lezzet ve saadet, şühedanın lezzetine yetişmez.”

Kabir ehli yani normal ölümler ise, şehitlerden farklı bir durumdadır. Onların da ruhları elbette bakidir, ölümlerle ruh yok olmaz. Ancak onlar, kendilerini ölmüş olarak bilirler. Yani ölüm bilincine sahiptirler, dünyadan ayrıldıklarının farkındadırlar. Bu bilinç, onların berzahtaki

lezzet ve saadetini doğrudan etkiler.

Normal ölülerin berzah âleminde aldıkları lezzet ve saadet, şehitlerinkiyle kıyaslanamaz. Şehitlerin hayat mertebesi daha üstün olduğu için onların elde ettikleri lezzet de çok daha yüksektir. Bu bir mertebe farkıdır.

“Nasıl ki iki adam bir rüyada cennet gibi bir güzel saraya girerler. Birisi rüyada olduğunu bilir. Aldığı keyif ve lezzet pek noksandır. ‘Ben uyansam şu lezzet kaçacak.’ diye düşünür. Diğeri rüyada olduğunu bilmiyor. Hakiki lezzet ile hakiki saadete mazhar olur. İşte âlem-i berzahdaki emvat ve şühedanın hayat-ı berzahiyeden istifadeleri, öyle farklıdır.”

Burada bir benzetme yapılmaktadır. İki adam, rüyada iken çok güzel, adeta cenneti andıran bir saraya girerler. Bu saray, her türlü güzellik ve ihtişamlı doludur. İkisi de aynı sarayı görmekte, aynı güzellikleri yaşamaktadır.

Bu iki adamdan birincisi, yaşadığı şeyin sadece bir rüya olduğunun farkındadır. Gördüğü sarayın, içindeki güzelliklerin gerçek olmadığını, uyandığında hepsinin yok olacağını bilir. Bu bilinç sebebiyle, o saraydan aldığı keyif ve lezzet eksik, yarım, noksandır. Kalbi tam anlamıyla teslim olmaz, zevki yarım kalır.

Rüyada olduğunu bilen adam, sürekli olarak uyanma korkusu içindedir. “Ne olur uyanmasam, bu lezzet devam etse” diye düşünür. Zihninin bir köşesinde, bu güzelliklerin geçici olduğu ve bir an sonra yok olacağı endişesi vardır. Bu endişe, onun tam bir teslimiyet ve huzur yaşamasına engel olur.

İkinci adam ise, yaşadığı şeyin bir rüya olduğunu bilmez. O, gördüğü sarayı gerçek sanır, içindeki güzelliklerin kalıcı olduğunu zanneder. Hiçbir endişesi, hiçbir tereddüdü yoktur. Bu sebeple, o saraydan aldığı lezzet tam ve eksiksizdir. O, hakiki bir lezzet ve hakiki bir saadet içindedir.

Hadsiz vakiatla ve rivayatla şühedanın bu tarz-ı hayata mazhariyetleri ve kendilerini sağ bildikleri sabit ve kat’îdir.”

Sayılsız manevî tecrübe ve güvenilir rivayetlerle sabittir ki şehitler, bu anlatılan tarzdaki hayata kavuşmuşlardır ve kendilerini diri olarak bilmektedirler. Bu o kadar kesin bir gerçektir ki şüphe götürmez.

“Hattâ Seyyidü’ş-şüheda olan Hazret-i Hamza radiyallahu anh, mükerrer vakıatla kendine iltica eden adamları muhafaza etmesi ve dünyevî işlerini görmesi ve gördürmesi gibi çok vakıatla, bu tabaka-i hayat tenvir ve ispat edilmiş.”

Şehitlerin efendisi olan Hz. Hamza, birçok manevî tecrübeye kendisine sığınan insanları korumuş, onların dünyevî işlerini görmüş ve gördürmüştür. İşte bu gibi sayısız vakıa, dördüncü tabaka hayatı hem aydınlatmakta hem de ispat etmektedir. Yani şehitler, öldükten sonra da bir şekilde dünyadakilerle irtibat kurabilmekte ve onlara yardım edebilmektedir. □Detaylı izah için

“Hattâ -ben kendim- Ubeyd isminde bir yeğenim ve talebem vardı.“Benim yanımda ve benim yerime şehit olduktan sonra, üç aylık mesafede esarete bulunduğum zaman,”

Üstad burada kendi şahsî tecrübesini anlatarak konuyu daha da güçlendirmektedir. Ubeyd isminde bir yeğeni ve aynı zamanda talebesi olduğunu ifade eder.

Ubeyd, Üstad’ın yanında ve onun yerine şehit düşmüştür. Daha sonra Üstad, üç aylık mesafe uzaklıkta esaret altında bulunmaktadır. Bu esaret sırasında tecrübesi yaşanmıştır.

Fedakârlığın en yükseği, kişinin mukaddesatı için kendini feda etmesidir. Sahabeler, Peygamber’i korumak için canlarını ortaya koymuşlardır.

Ömürden de fedakârlık olur. Bediüzzaman, bazı talebelerinin (Ubeyd, Hafız Ali, Hasan Feyzi, Molla Habib, Binbaşı Asım Bey gibi) kendi iradeleriyle ömürlerini ona feda ettiklerini nakleder. **“Allah’ım, benim ömrümden al, ona ver”** şeklindeki halis dua, Allah’ın hikmetine uygunsa kabul olur. Kur’an ve sünnette buna aykırı bir durum yoktur.

Sadaka belaları defettiği gibi, dua da aynı etkiyi gösterir. Bu, Levh-i Mahv ve İspat’taki değişebilirlik sayesinde mümkündür. Ancak Levh-i Mahfuz’da her şey ezelden bilinip yazılmıştır.

“mahall-i defnini bilmediğim halde, bence bir rüya-yı sadıkada, tahte’l-arz bir menzil suretindeki kabrine girmişim.”

Üstad, Ubeyd'in nerede defnedildiğini bilmemektedir. Fakat sadık bir rüyada, yer altında bir menzil şeklinde olan Ubeyd'in kabrine girdiğini görmüştür. Rüya o kadar açık ve gerçekçidir ki adeta rüya değil de bir hakikat gibidir. Üstad, Ubeyd'in nerede gömülü olduğunu bilmediği halde onun yer altında bir ev şeklindeki kabrine girdiğini görmüştür.

“Onu şüheda tabaka-i hayatında gördüm. O, beni ölmüş biliyormuş.”

Üstad, bu rüyada Ubeyd'i dördüncü tabaka hayatı içinde, yani bir şehit olarak görmüştür. Ubeyd'in hali, yukarıda anlatılan şehitlerin haline tamamen uygundur.

Rüyada Ubeyd, Üstad'ı ölmüş olarak bilmektedir. Yani normal ölümlerin durumunda olduğu gibi, Ubeyd kendini diri bildiği halde, Üstad'ın öldüğünü düşünmektedir. Bu da daha önce anlatılan farkı göstermektedir: Şehitler kendilerini diri bilir, ölümleri ise ölmüş bilir.

“Benim için çok ağladığını söyledi.”

Ubeyd, Üstad'ın öldüğünü sandığı için onun için çok ağladığını söylemiştir.

İfadenin doğru anlaşılması

“Benim için çok ağladığını söyledi” ifadesi, Ubeyd'in Üstad'ını kaybettiğini zannettiği bir ana aittir. Bu ağlama, kendi ölümüne bağlı bir firak acısı değildir. Bilakis şehit olmadan önce dünya hayatında sevdiği bir zatın vefat ettiğini düşünmenin doğurduğu fitrî bir hüzdür.

Bu ağlama hâli şehitlik sonrasına ait değildir. Ubeyd bu duyguyu **henüz dünyada iken**, yani şehit olmadan önce yaşamıştır. Üstad'ının öldüğünü zannetmiş, buna üzölmüş ve ağlamıştır. Daha sonra bu hâlini ifade etmiştir. Dolayısıyla bu ağlama, dünya hayatına aittir; şehitlik sonrası hâliyle hiçbir ilgisi yoktur. Çünkü şüheda, kemal-i saadetle mütelezziz olup, ölümdeki firak acılığını hissetmezler

“Kendisini hayatta biliyor fakat Rus'un istilasından çekindiği için yer altında kendine güzel bir menzil yapmış.”

Ubeyd'in “yer altında kendine menzil yapması” ve “Rus'un istilasından çekinmesi”, şehitlerin dünya hayatına benzer bir hayat yaşadığını gösterir; fakat bu benzerlik **kederli bir korku** değil, **ihhtiyat ve tedbir** nevindendir.

“Şüheda kemal-i saadetle mütelezziz olur, firak acısını hissetmez” ifadesi, onların, hiçbir his

veya reflekslerinin olmadığı anlamına gelmez.

Güzel bir menzil yapmış ifadesi de emniyetli ve güzel bir menzilde olduğunu gösterir.

Dolayısıyla burada çelişki yoktur: Şehidin saadeti sabittir; tedbir alması ise bu saadeti bozan bir korku değil, hayatına ait tabii bir davranıştır.

“İşte bu cüz’î rüya, bazı şerait ve emaratla, geçen hakikate, bana şuhud derecesinde bir kanaat vermiştir.”

Üstad, yaşadığı bu küçük rüya tecrübesinin, bazı şartlar ve emarelerle birlikte, kendisine daha önce anlatılan hakikat hakkında şuhud derecesinde yani görerek bilme, kesin bir kanaat verdiğini ifade eder. Bu rüya, onun için artık bu konuda hiçbir şüphe kalmadığı anlamına gelir.